

Bytí a nebytí (nejen u Aristotela)

Aristotelés má za to, že „bytí je dříve než nebytí“ (např. Anal. Post. 86 b); nemyslí tím sice „dříve“ jen ve smyslu časovém, ale nepochybně také ve smyslu časovém. Problémem je ovšem už samo „bytí“, tedy řecky EINAI, chápáno substantivně (TO EINAI). Kdybychom tomu měli rozumět tak, že „bytí“ je nutně spjato s nějakou jsoucností (resp. s nějakými jsoucnostmi), znamenalo by to, že „bytí“ ve smyslu ARCHÉ by muselo být chápáno jako jsoucí (tedy jako jsoucno, i když by nemuselo být chápáno tak, že by na pouhé jsoucno bylo redukováno). Pokud budeme ovšem jsoucno chápat jako událostné jsoucno, tedy jako vnitřně sjednocené událostné dění, máme problém dost podobný: v momentě, kdy se událost už začíná dít, tj. začíná střídat své jsoucnosti, musela by být „jsoucí“ ještě dříve, než by bylo možno mluvit o její sjednocenosti s událostným celkem. To však není možné, protože pak by to případné „jsoucí“ ještě nebylo (a nemohlo být) událostí, a nemohlo by být ani jejím „počátkem“. Aby vůbec takové první „jsoucnost“ události jako celku mohla být vskutku jejím vlastním počátkem, musela by být touto událostí jakoby přivlastněna, osvojena – a to nemůže zařídit tento „počátek“ sám. Pokud bychom jej chápali jako „jsoucí“.

(Písek, 090717-1.)